

חוק עזר לראש העין (פיקוח על מכירת מוצרים מן החי), התשנ"ז1997-

פורסם: חש"ם 575, תשנ"ז (15.4.1997), עמ' 270

בתוקף סמכותה לפי סעיפים 239, 249, 250 ו-251 לפקודת העיריות, מתקינה עיריית ראש העין חוק עזר זה:

הגדרות

- בחוק עזר זה -
  - "בעל חיים" - יונק, עוף, דג או בעל חיים אחר שבשרו מוצג למכירה;
  - "בשר" - בשר של בעל חיים או חלק ממנו, בין טרי ובין מקורר, קפוא, מבושל, מעושן, טחון או מעובד בדרך כלשהי, לרבות מוצרי בשר ומוצרים המכילים בשר;
  - "חלקי פנים" - כבד, לשון, טחול, קיבות כולל קורקבני עופות, כליות, ריאות, לב, מוח, מעיים, וכיוצא בהם חלקים פנימיים של בעל חיים;
  - "העירייה" - עיריית ראש העין;
  - "מכירה" - לרבות ייצור, עיבוד, איחסון, החזקה, הובלה, הצעה או הצגה למכירה של מוצרי מזון, בין שנמכרו ובין שלא נמכרו;
  - "עוף" - עופות בית, לרבות תרנגולות, יונים, יענים, אווזים, ברווזים, תרנגולי הודו, עופות בר או בעל כנף אחר, המוצג למכירה לצורך מאכל;
  - "מוצרים מן החי" או "מוצרים" - בעל חיים, בשרו, חלקי פנים, לרבות מוצרי בשר או בשר מעובד בדרך כלשהי, המשמש למאכל בני אדם או בעל חיים, וכן מוצרים המכילים בשר בעלי חיים או חלקי פנים מהם וכן מוצרי חלב וביצים;
  - "עסק" או "חנות" - מקום המשמש למכירת מוצרים מן החי, לרבות עסקים המפורטים בפרטים 3.2 ב-4.71-ג לתוספת לצו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), התשנ"ה1995- (להלן - תוספת לצו רישוי עסקים);
  - "עוסק" - אחד או יותר מאלה:
    - בעל עסק או בעל רשיון לעסוק בעסק לפי חוק רישוי עסקים, התשכ"ח1968- (להלן - חוק רישוי עסקים);
    - מי שמחזיק בפועל בעסק;
    - האחראי על עסק;
    - שותף פעיל בעסק;
    - אדם העובד בעסק;
  - "מוביל" - נהג או עוזרו, המוביל או משווק בשר או מוצריו בתחום העירייה;
  - "צרכן" - מי שקונה או רוכש באופן כלשהו מוצרים מן החי, שלא כרי למכרם לאחר;
  - "ראש העירייה" - לרבות מי שרא* שהעירייה העביר אליו בכתב את סמכויותיו לפי חוק עזר זה, כולן או מקצתן;
  - "הרופא הוטרינר" - הרופא הוטרינר העירוני לרבות מי שהוא העביר לו את סמכויותיו לפי חוק עזר זה, כולן או מקצתן.

* כך פורסם ברשומות; חש"ם 575.

סייג להכנסת מוצרים לעסק

- עוסק לא יחזיק, לא ימכור, לא יכניס ולא ירשה למי שפועל מטעמו להחזיק, למכור או להכניס לעסק מוצר מן החי שנתקיימו לגביו אחד או יותר מאלה:
  - הוא לא עבר בדיקה וטרינרית על פי דין במפעל, במחסן קירור או מטעם רשות מקומית שמהם הוצא, ואינו מלווה בתעודת משלוח, לפי תקנות בריאות הציבור (מזון) (בדיקת דגים), התשמ"א1981-;
  - הוא נמכר בניגוד לרשיון העסק;
  - הוא לא עבר בדיקה בידי הרופא הוטרינר העירוני, לפי תקנות מחלות בעלי-חיים (שחיטת בהמות), התשכ"ד1964- (להלן - תקנות שחיטת בהמות);
  - הוא מזוהם;
  - הוא אינו ראוי למאכל אדם;
  - הוא אסור לצריכת אדם על פי הוראות הרופא הוטרינר;
  - חלו בו שינויי ריח וצבע העשויים לעורר גועל;
  - הוא עלול להזיק לבריאות הציבור מסיבה כלשהי;
  - הוא אינו נושא חותמת או סימון אחר המאשר כי נשיט* 1% < במשטחה* או בבית שחיטה המותרים על פי דין;
  - הוא מצוי מחוץ לשטח החנות;
  - הוא מצוי מחוץ למקרר או למקפיא או שהוא מוחזק בטמפרטורה הגבוהה* מזאת שקבע היצרן;

- (12) הוא מצוי במקרה שאינו תקין או שמצויד במד מעלות שאינו תקין או שהטמפרטורה בו עולה על פלוס 4 מעלות צלזיוס (להלן - מקרר);
- (13) הוא מצוי במקפיא שאינו תקין או שמצויד במד מעלות שאינו תקין או שהטמפרטורה בו עולה על מינוס 18 מעלות צלזיוס (להלן - המקפיא);
- (14) הוא מעיים או קיבות צאן, בקר או עופות או חלקיהם שלא נשטפו או נוקו לחלוטין מתוכן לפני הכנסתם לעסק, ושאינם מוחזקים במכלים נפרדים או במקרר נפרד;
- (15) הוא עוף או בעל כנף אחר שלא נמרט, נוקה ורוקן מקרביו במשחטה או בבית שחיטה לעופות;
- (16) הוא עוף שלא צונן טרם צאתו מבית שחיטה לעופות וטמפרטורת הפנים שלו עולה על פלוס 4 מעלות צלזיוס;
- (17) הוא אינו מצונן או מוקפא על פי דרישות שניתנו כדין;
- (18) הוא מובל בארגו קיבול שאינו עומד בדרישות של תקנות רישוי עסקים (תנאים תברואיים להובלת בשר, דגים, עופות ומוצריהם), התשל"א 1971-;
- (19) הוא אינו מסומן כדין;
- (20) הוא הוצא ממפעל שאינו מורשה מטעם משרד הבריאות;
- (21) הוא נמצא באריזה פגומה;
- (22) חל איסור בדין למכרו או שהתאריך האחרון לשיווקו פג.
- (ב) האמור בסעיף קטן (א) (4), (5), (6), (7) ו-(8) כפוף להחלטתו ושיקול דעתו של הרופא הוטרינר, שיקבע בהתאם לתוצאות בדיקות שביצע או שהורה לבצע.

* כך פורסם ברשומות; חש"ם 575.

מוצר שאינו ארוז כראוי

3. לא יאפשר עוסק לצרכן לגשת ולקחת בידי מוצרים מן החי שאינם ארוזים מכל צדדיהם בחומר אריזה שאינו סופג נוזלים.

אופן אחסנה

4. (א) עוסק יאחסן מוצר מן החי במקרר או במקפיא באופן שלכ* אחד מסוגיו יהיה תא נפרד, במקרר נפרד או במקפיא נפרד או בחדר קירור על מדפים או ווים נפרדים עד מסירתו לצרכן.
- (ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על מוצרים שעקב תהליך עיבוד שעברו לא נדרש לגביהם אחסון בתנאי קירור, ובלבד שתהא הפרדה בין סוגי מוצרים.

* כך פורסם ברשומות; חש"ם 575.

הפשרת מוצרים קפואים מן החי

5. מוצרי מזון מן החי שהוצאו מהמקפיא לצורך הפרשתם* יופשרו במקרר שהטמפרטורה בו לא תעלה על פלוס 4 מעלות צלזיוס או במים זורמים באיכות מי שתיה, שהטמפרטורה שלהם לא תעלה על פלוס 4 מעלות צלזיוס ושקצב החלפתם נבדק ואושר בידי הרופא הוטרינר.

* כך פורסם ברשומות; חש"ם 575.

מבנה החנות

6. החנות תהיה בנויה מחומר יציב, כגון: אבן, בטון או לבנים, ותהא מוגנת מפני חדירת מכרסמים לתוכה.

רצפת החנות

7. רצפת החנות תהיה בנויה מחומר שאפשר לשטפו ולנקותו בקלות. הרצפה צריכה להיות שלמה, בלי פגמים ובלי סדקים, חלקה ובלתי מחוספסת. יש לבנות את הרצפה בשיפוע המכוון כלפי מחסום הרצפה שיהיה מחובר למערכת הביוב. שטח הרצפה לא יפחת מ-18 מ"ר, ומשטחה יופרשו מעברים ומקום להמתנת הקונים, כדי למנוע צפיפות בחנות.

קירות ותקרה

8. הקירות והתקרה יהיו שלמים, בלי פגמים ובלי סדקים, חלקים ובלתי מחוספסים, מסוידיים או צבועים בצבע בהיר. גובה התקרה יהיה 2.75 מטרים לפחות. הקירות יצופו עד לגובה 1.80 מטר מהרצפה, בחרסינה או בחומר אטום אחר שאישר לכך הרופא הוטרינר העירוני.

סגירת פתח העסק

9. פתח של עסק המוכר בשר, עופות או דגים טריים, יהיה סגור בכל שעות המכירה, אלא אם כן התקין העוסק רשתות המונעות כניסת זבובים או חרקים מעופפים אחרים.

תאורה ואורור

10. חנות תהא מוארת היטב, בין באור טבעי ובין באור מלאכותי; אוורור חנות ייעשה באופן המניח את דעתו של הרופא הוטרינר העירוני.

מיתקן ללכידת חרקים

11. בעסק יותקן מיתקן חשמלי ללכידת חרקים.

החזקת מיתקנים בעסק

12. (א) לא ישתמש אדם למטרה כלשהי בעסק בלוחות או במשטחי ביתור, חיתוך, דריכה או הגבהה, העשויים עץ או קרטון.

(ב) לא יימצא בעסק מכוונות ורהיטים, שאינם מיועדים לצורכי העסק או שאינם תקינים לשימוש.

(ג) לא יוחזקו בעסק למכירה או למשמרת או למטרה אחרת, סחורות או חפצים, שאינם מהווים חלק מהעסק או שהוכנסו אליו שלא לצורכי מכירת מוצרים מן החי.

(ד) רבע משטח העסק לפחות יהיה פנוי מכל חפץ וישמש להמתנת הצרכים* בלבד.

(ה) מטחנות בשר ינוקו משאריות בשר מיד לאחר סיום הטחינה; ראש המטחנה ינוקה בחומר ניקוי מתאים מיד לאחר השימוש בו.

* כך פורסם ברשומות, חש"מ 575.

תנאים תברואיים בעסק

13. בכל עסק יותקן כיור מסוג ובמידות שאישר מראש הרופא הוטרינר, ומעל הכיור יותקן ברז מים חמים זורמים; סמוך לכיור יהיה, בכל עת, סבון נוזלי ויוצב מיתקן שבו מגבות נייר.

בתי שימוש

14. סמוך לחנות יותקן בית שימוש או בתי שימוש במספר מספיק לצורכי העובדים בחנות, באופן המניח את דעת הרופא הוטרינר העירוני. לא יהיה קשר ישיר בין בית השימוש לבין החנות. על יד בית השימוש יותקן כיור עם ברז מים זורמים חמים לרחיצת ידיים, מיתקן למגבות נייר וסבון נוזלי.

איסוף אשפה של עסק

15. (א) יוצב בעסק מכל אשפה עם מכסה בגודל ובמספר מספיק כדי לאסוף את הפסולת והאשפה של החנות.
(ב) הפסולת והאשפה יסולקו מן החנות פעם אחת ביום לפחות, ובלבד שלא יוחזקו פחי אשפה מלאים בתוך החנות בכל שעות היממה.

בריאות העובדים

16. (א) אדם העובד בעסק יהיה בעל תעודת בריאות תקפה.
(ב) לא ימכור, לא יטפל, לא יוביל ולא יפיץ אדם מוצרים מן החי בעת שהוא חולה במחלה מידבקת או שעל ידיו או פניו יש נגעים או חתכים המפרישים הפרשה העלולה לזהם את המוצרים או כשאינו מגולח, למעט מי שמגדל זקן.
(ג) חלה אחד העובדים במחלה מידבקת, לא יחזור לעבודה ללא אישור בכתב מהרופא המטפל בו.

תלבושת עובדים

17. (א) בכל שעות העבודה ילבש עוסק חלוק נקי, יחגור סינר העשוי גומי או חומר אחר שאינו סופג נוזלים וניתן לניקוי בנקל, שאורכו עד מתחת לברכיים, ויחבוש כיסוי ראש נקי המכסה את כל שיער ראשו. עוסק יהיה מגולח, למעט מי שמגדל זקן, וציפורניו תהיינה גזוזות.
(ב) ייחוד מקום בעסק לתליית בגדי העובדים.
(ג) לא ייעשה עיבוד ומכירה של בשר טרי או נקניק אלא בידי עובד המשתמש בכפפות חד-פעמיות.

מכירת דגים טריים

18. (א) בחנות שבה מוכרים דגים שאינם קפואים, יוקצה מקום מיוחד בשטח של 3 מ"ר לפחות, לניקוי הדגים ויקוימו לגביהם ולגבי מכירתם אלה:

- (1) יהיה במקום מכל אשפה עם מכסה בגודל המתאים להיקף העבודה;
- (2) לא ינוקו דגים אלא על גבי שולחן מנירוסטה שהוצב במקום מיועד לכך בלבד;
- (3) הדגים יוחזקו כשהם מקוררים בקרח או במקרר בטמפרטורה שלא תעלה על פלוס 4 מעלות צלסיוס;
- (4) בחנות שבה נמכרים דגים חיים יוחזקו הדגים בבריכה מיוחדת המכילה מים זורמים, היא מחוברת לרשת הביוב ומוזרם אליה אוויר ממכשיר המיעוד* לכך, בקצב שהיו להנחת דעתו של הרופא הוטרינר, והוא יקבע מראש את ממדי הבריכה, מיקומה והחומרים שמהם היא בנויה;

(5) לא יעביר אדם דגים חיים לתחום העיריה אלא כשהם מובלים בבריכה שבה מים זורמים, שהיא סגורה באופן המונע שפיכת מים ודגים ממנה בעת הנסיעה.
(ב) עוסק לא יעטוף דגים בנייר עיתון או בנייר משומש אחר, אלא בנייר סופג שיוחד לכך ואושר בידי הרופא הוטרינר.

* כך פורסם ברשומות; חש"ם 575.

מזון לבעלי חיים

19. בשר ומוצרי בשר המיועדים למאכל כלבים וחתולים יאוחסנו במקפיא נפרד, שהטמפרטורה בו לא תעלה על מינוס 18 מעלות צלזיוס ויסומן "מזון לכלבים וחתולים בלבד", להנחת דעתו של הרופא הוטרינר.

פסילת והשמדת מוצרין מן החי

20. (א) ראה הרופא הוטרינר, לאחר בדיקה, כי במוצרים מן החי שהוצגו למכירה לא נתקיימו הוראות סעיף 2(א) לחוק עזר זה, כולן או מקצתן, רשאי הוא לתפוס, להחרים, לפסול, לסלק או לבער א* המוצרים, וכן רשאי הוא לצוות להשמידם או למנוע את השימוש בהם למאכל אדם או בעל חיים באופן אחר או להתיר את השימוש בהם לצורך אחר.
(ב) מבלי לפגוע באמור בסעיף קטן (א), רשאי הרופא הוטרינר לקחת או להורות על לקיחת דגימות מן המוצרים המיועדים להשמדה ולשלחם לבדיקה במעבדה מוכרת. במשך זמן בדיקת המוצרים יאסור הרופא הוטרינר או* מכירתם יורה על אופן החזקתם עד לקבלת תוצאות בדיקת המעבדה.

(ג) השמדת מוצרים מן החי לפי סעיף קטן (א), תיעשה בנוכחות הרופא הוטרינר לאחר שבדק אותם או בנוכחות אדם אחר שהוא הרשה לכך.

(ד) לא ישולם פיצוי בעבור מוצרים מן החי שהושמדו כאמור.

(ה) הוצאות שהוציאה העיריה לבדיקת מוצרים מן החי, להובלתם לשם ביעורם, לביעורם, להחסנתם או להשמדתם, יחולו על העוסק ועל העסק שממנו נלקחו. אישור בכתב מאת הרופא הוטרינר בדבר שיעור הוצאות כאמור ישמש ראיה לכאורה לדבר.

* כך פורסם ברשומות; חש"ם 575.

רשות כניסה

21. ראש העיריה או הרופא הוטרינר או בא כוחם, רשאי להיכנס, בכל עת סבירה, לעסק שמוכרים בו מוצרים מן החי, כדי -

- (1) לבדוק מוצרים או ליטול מהם דוגמאות לבדיקה;
- (2) לדרוש העברת מוצרים ממקום למקום לשם בדיקה יסודית או בדיקה נוספת;
- (3) לדרוש הפשרת מוצרים קפואים או מקוררים מן החי לצורכי בדיקתם;
- (4) לברר אם נעשה מעשה שיש בו משום הפרת הוראות חוק עזר זה ולנקוט אמצעים הדרושים* לקיומן;
- (5) לדרוש ביצוע שינויים, תיקונים, ניקוי, החלפת אבזרים או ציוד או דרישה אחרת הנוגעת למצבו התברואי של העסק.

* כך פורסם ברשומות; חש"ם 575.

אגרות

22. (א) בעד בדיקת משנה, שלא במעבדה, של מוצרים מן החי שלא עברו בדיקה בידי רופא וטרינר לפי תקנות שחייטת בהמות, ישלם בעל העסק לעיריה אגרה בשיעור 1.20 שקלים חדשים לכל 10 ק"ג של מוצרים כאמור.
(ב) עוסק ישא בתשלום הוצאות בדיקה מעבדתית של בשר, לגבי עסק טעון רישוי לפי פרט 4.7 לתוספת לצו רישוי עסקים. אישור בכתב מאת הרופא הוטרינר או מאת מבצע הבדיקה בדבר סכום ההוצאות יהווה ראיה לכאורה לדבר.

איסור הפרעה

23. לא יפריע אדם לראש העיריה או לרואף* הוטרינר או לבא כוחם במילוי תפקידו, ולא ימנע ממנו שימוש במסכויותיו לפי חוק עזר זה.

* כך פורסם ברשומות; חש"ם 575.

הצמדה למדד

24. הוראות סעיפים 1 ו-2 לחוק עזר לראש-העין (הצמדה למדד), התשמ"ה-1985, יחולו, בשינויים המחויבים לפי הענין, לגבי האגרה לפי סעיף 22 לחוק עזר זה.

שמירת דינים

25. אין חוק עזר זה בא לגרוע מהוראות כל חיקוק אחר, אלא להוסיף עליהן.
ז' בחשוון התשנ"ז (20 באוקטובר 1996)

יגאל יוסף

ראש עיריית ראש העין